

[Larsen-Badse.]

ling; jeg kender den nogenlunde godt og kan konstatere, at den i alt væsentligt var rigtig. Der var dog visse Ting, jeg ikke synes, det var nødvendigt for den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti at fremsætte ved denne Lejlighed, det var Udtalelsen om en Skamplet. Roedyrknings Rentabilitet har i sin Tid været saaledes, at man var nødsaget til at have en Mængde fremmed Arbejdskraft til at passe Roemarkerne, det generede for øvrigt slet ikke paa det daværende Tidspunkt, for der var Arbejde nok til alle, der vilde have Arbejde, Arbejdsløshed var et ukendt Begreb; der har aldrig paa noget Tidspunkt været mange Tusinde Polakker i Roemarkerne samtidig med, at mange Tusinde Landarbejdere gik ledige. Jeg synes derfor godt, man kunde holde et saadant Udtryk som Skamplet lidt i Baggrunden ved denne Lejlighed.

Forholdene har udviklet sig saaledes — jeg er for saa vidt vel tilfreds dermed —, at Landarbejderne i de Egne, hvor der dyrkes Sukkerroer, meget vel kan passe dem og ogsaa har gjort det paa fuldkommen tilfredsstillende Maade. Der er mange Faktorer, som er interesserede i dette Spørgsmaal, disse Faktorer skulde gerne virke sammen, men det er ikke altid lige let at faa dem til at virke sammen, hver for sig er de afgørende. Regeringen er en Faktor, Rigsdagen er naturligvis ogsaa en Faktor, det maa jeg i høj Grad hævde, Arbejderne er en Faktor, Sukkerfabrikkerne er en Faktor, men den vigtigste Faktor er naturligvis selve Roedyrkerne, for hvis de ikke vil besaa deres Arealer med Sukkerroer, kan det for saa vidt være ligegyldigt, hvad alle de andre vil, thi der foreligger ikke og vil heller ikke komme til at foreligge noget om, at man paa nogen Maade vil forsøge at tvinge dem dertil. Disse forskellige Faktorer skal altsaa virke sammen og have saadanne Kaar, at de kan virke sammen.

I Bemærkningerne til Lovforslaget vil man finde en Opgørelse fra Sukkerfabrikkerne over det Antal Arbejdere, som dér er beskæftiget, men derudover maa man ikke være blind for, at i selve Roemarkerne ligger der jo ogsaa en mægtig Arbejdsløn. Regner man med 75 000 Tdr. Land, hvilket formentlig er Maksimum, og regner man med en Pris af 82 Kr. — er det ikke saadan noget, Betalingen er i dette Øjeblik? —, vil man jo se, at man kommer op paa et Beløb, der ligger ikke saa lidt over 5½ Mill. Kr., alene i direkte Arbejdsløn.

Nu er Forholdet jo det — og dette er for saa vidt ikke uden en vis Interesse — for mange Landbrugeres Vedkommende — dels de, der ikke har noget særlig stort Areal, og navnlig de, der ikke tilsaar noget stort Areal —, at denne direkte Arbejdsløn paa disse 70—80 Kr. pr. Tønde Land, som alle andre maa udrede, sparer de i den Forstand, at de tjener den selv, og selve Rentabilitetsgrænsen ligger da for deres Vedkommende ikke nær saa lavt som for de Landbrug, der er tvunget til at holde fremmed Arbejdskraft til direkte Pasning af deres samlede Areal.

Men paa den anden Side er det ogsaa saaledes — jeg har ikke nogen Statistisk over det —, at hvis man skal have en Ordning, der skal opfylde sit Formaal: at forsyne os med alt det Sukker, vi skal bruge, er det alene de Arealer, hvor der holdes fremmede Folk til Pasning af det hele, der fylder til og tæller, og derfor vilde jeg jo anse det for muligt — jeg vil i det mindste haabe, det er muligt —, at man i et Udvalg kan komme nærmere ind paa at drøfte disse Forhold, rette dem, hvor man skønner, der er Trang til at rette dem, og navnlig ikke undlade at tage Hensyn til visse Røster, der kommer udefra.

Naar Roedyrkerne for Tiden er i en noget opreven Sindstilstand paa Grund af det Forslag, der ligger her, maa man se det paa Baggrund af den Række Skuffelser, som disse Mennesker har været udsat for i Aarenes Løb: Sidste Aar en meget sen Kontraktafslutning, en meget sen Tilsaaning, ugunstige Vejrforhold, lavt Centnerudbytte, lave Priser, for manges Vedkommende med det Resultat, at i Stedet for at kunne hæve et vist Beløb til, naar Roerne var leveret, er de kommet til at skyldte Sukkerfabrikken en vis Mængde Penge. Man vil da forstaa, at for dem er Forholdene i Virkeligheden vanskelige, og jeg vil meget varmt henstille, at de forskellige Faktorer her, Regering, Rigsdag o. s. v., vil være lydhøre overfor de Ønsker, som yderligere maatte blive fremsat fra deres Side, som sikkert ikke vil undlade at søge herind.

Hvad nu selve Lovforslaget angaar, er det jo klart — og det er vi ogsaa indforstaaet med fra vor Side —, at for saa vidt som man vil gaa ind for en Lov paa det Grundlag, der her er bragt i Forslag, maa det være i Form af en Række Bemyndigelser, som den paa-gældende Minister faar; men for saa vidt — og dér er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Clausager — har vi jo den Tillid til den højt-ærede Handelsminister, at han vil fortolke sin Myndighed med fuld Loyalitet. Da den